de geo

Wereld
Globalisering

vwo CE

ThiemeMeulenhoff

1. De wereld: een mozaïek van regio’s

1. De wereld: een mozaïek van regio’s

Hoofdvraag

Wat zijn de belangrijkste sociaalgeografische indelingskenmerken van en processen in de macroregio’s?

§1.1 De wereld indelen

Deelvragen

- Hoe kun je de wereld indelen op grond van onderlinge relaties

  en vervlechting van contacten?
- Welke politieke, culturele, economische en demografische

  kenmerken kun je gebruiken om cultuurgebieden af te bakenen?

§1.1 De wereld indelen

Globalisering en global village

- De moderne informatie- en communicatietechnologie (ICT) maakte (a) snelle en (b) wereldwijde sociale netwerken mogelijk global village.
- Toename van de politieke, culturele en economische banden en de groei van sociale netwerken zorgen voor versterking van globalisering

§1.1 De wereld indelen

De wereld indelen

- De globaliseringsindex geeft aan hoe sterk gebieden vervlochten zijn met andere delen van de wereld. Verschillen hebben te maken met historische ontwikkelingen en met (vroegere) culturele, politieke, economische en de
gebieden.

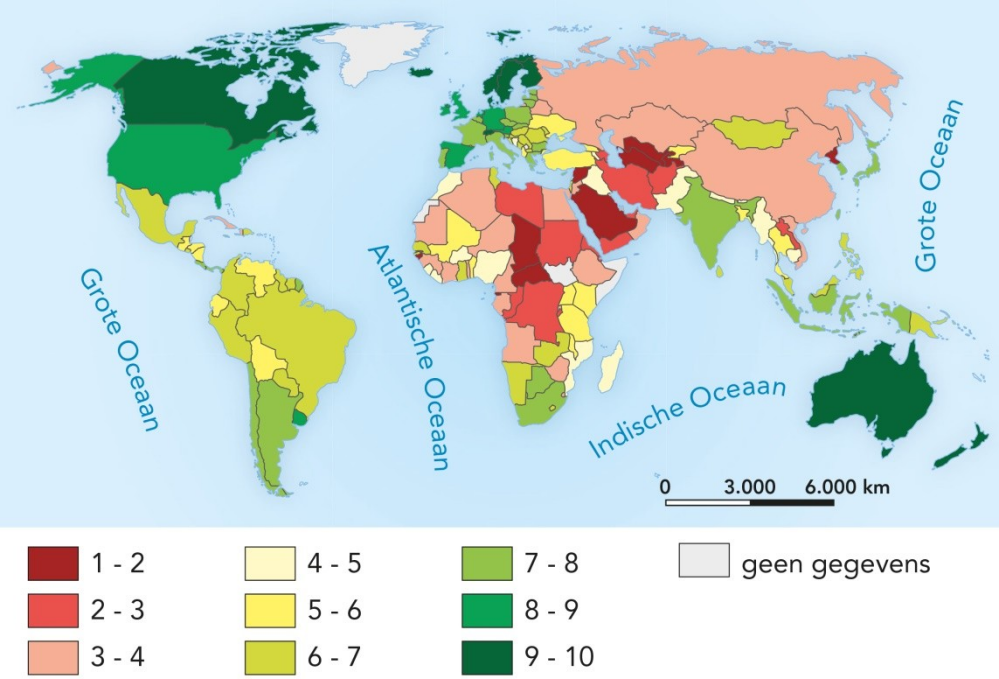

§1.1 De wereld indelen

Cultuurgebieden

- Cultuurgebieden zijn (macro-)regio's met gemeenschappelijke cultuurkenmerken (zoals taal, religie, gewoonten, kunst, technologie of waarden en normen).
- De bevolking ontwikkelde eigen identiteit. Toch soms grote verschillen. Bij taalverschillen soms lingua franca.
- De godsdienst bepaalt vaak normen en waarden van samenleving.

§1.1 De wereld indelen

Cultuurgebieden

- Op mondiale schaal zijn er vier brede overgangszones:
  1. grensgebied tussen Noord-Amerika en Latijns-Amerika
  2. tussen Noord-Afrika en Sub-Sahara-Afrika
  3. een zone tussen Europa en de voormalige Sovjet-Unie
  4. een zone tussen Rusland, Oost-Azië en Zuid-Azië.

§1.1 De wereld indelen

Cultuurgebieden

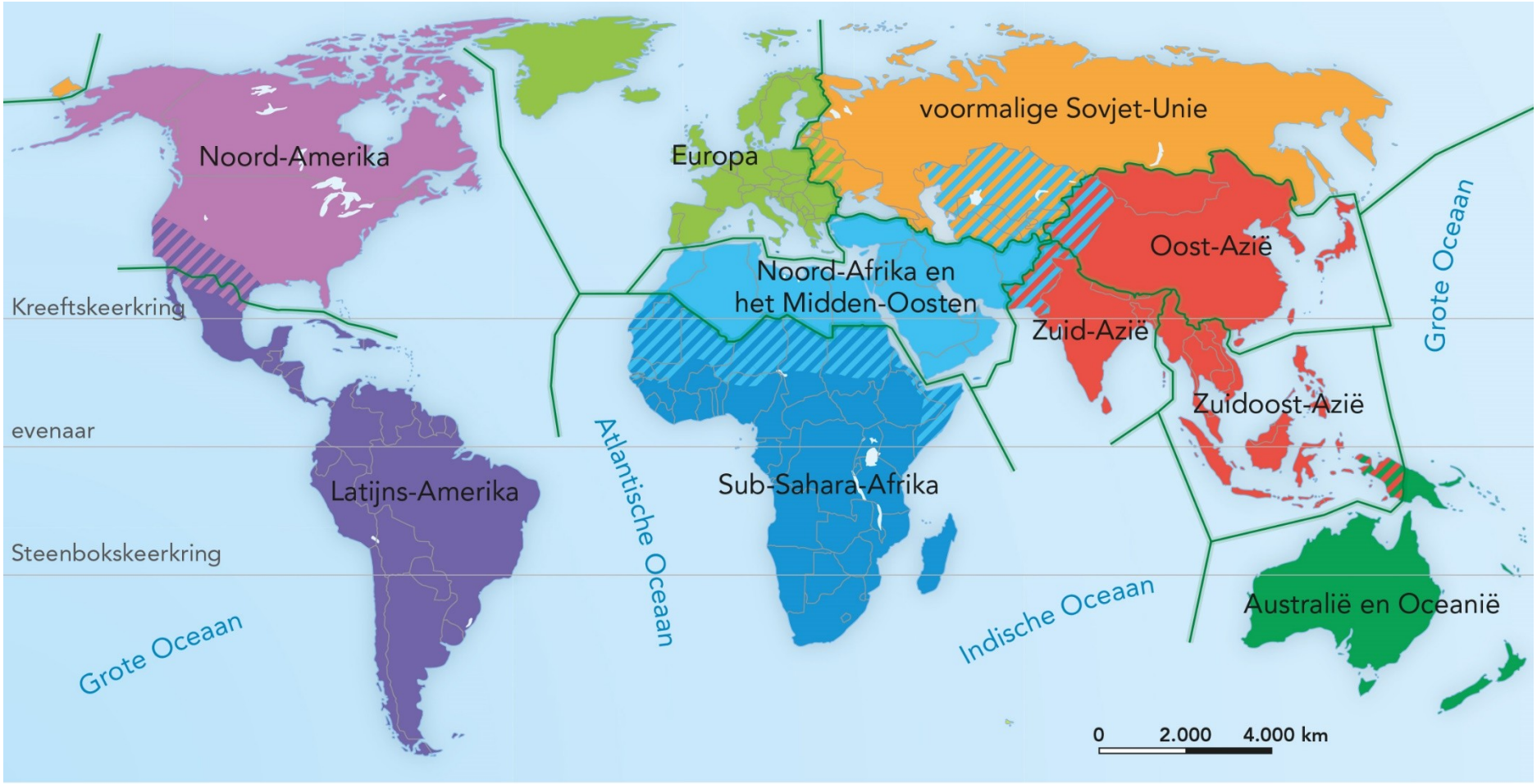

grens cultuurgebied

overgangsgebied

§1.1 De wereld indelen

Politiek mozaïek

- Politieke kenmerken, zoals de machtsverdeling, verschillen sterk.
- Met een democratie-index meet je het democratisch gehalte.
- Uitersten zijn enerzijds landen met een hoog democratisch gehalte in de westerse wereld (zoals Nederland) e ord-Korea, Tsjaad, Turkr Saudi-Arabië.

§1.1 De wereld indelen

Politiek mozaïek

- Met een democratie-index kun je het democratisch gehalte meten

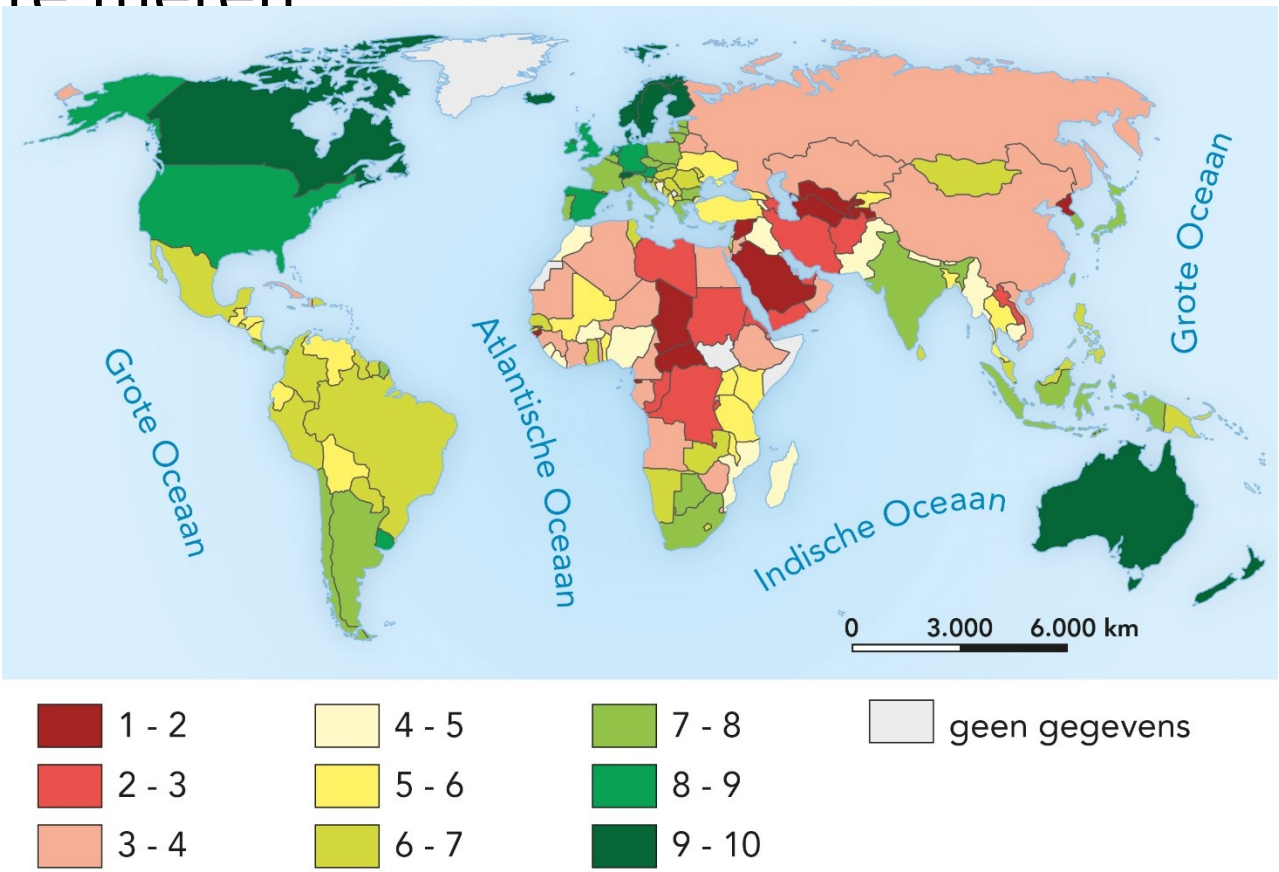

§1.1 De wereld indelen

Rijke en arme regio's

► De welvaart tussen en binnen cultuurgebieden verschilt sterk. Het bbp (brp)/inw kun je gebruiken om dat te meten.

De betrouwbaarheid van de cijfers over bbp (brp) hangt samen met de volgende vragen:

- Wat heeft men meegereker
  (denk aan: zelfvoorziening).
- Is gelet op de koopkracht?
  (denk aan prijzen goederen/dienster
- Is er binnen een land sprake
  grote of kleine regionale er
  sociale ongelijkheid?

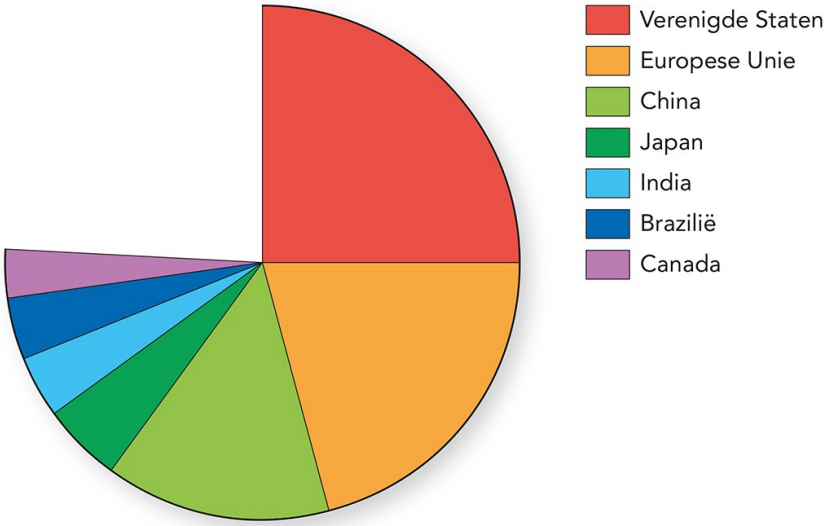

Aandeel van het bbp in de wereldproductie, 2015.

§1.1 De wereld indelen

Beroepsbevolking

- Verband tussen economische ontwikkelingspeil en samenstelling van de beroepsbevolking

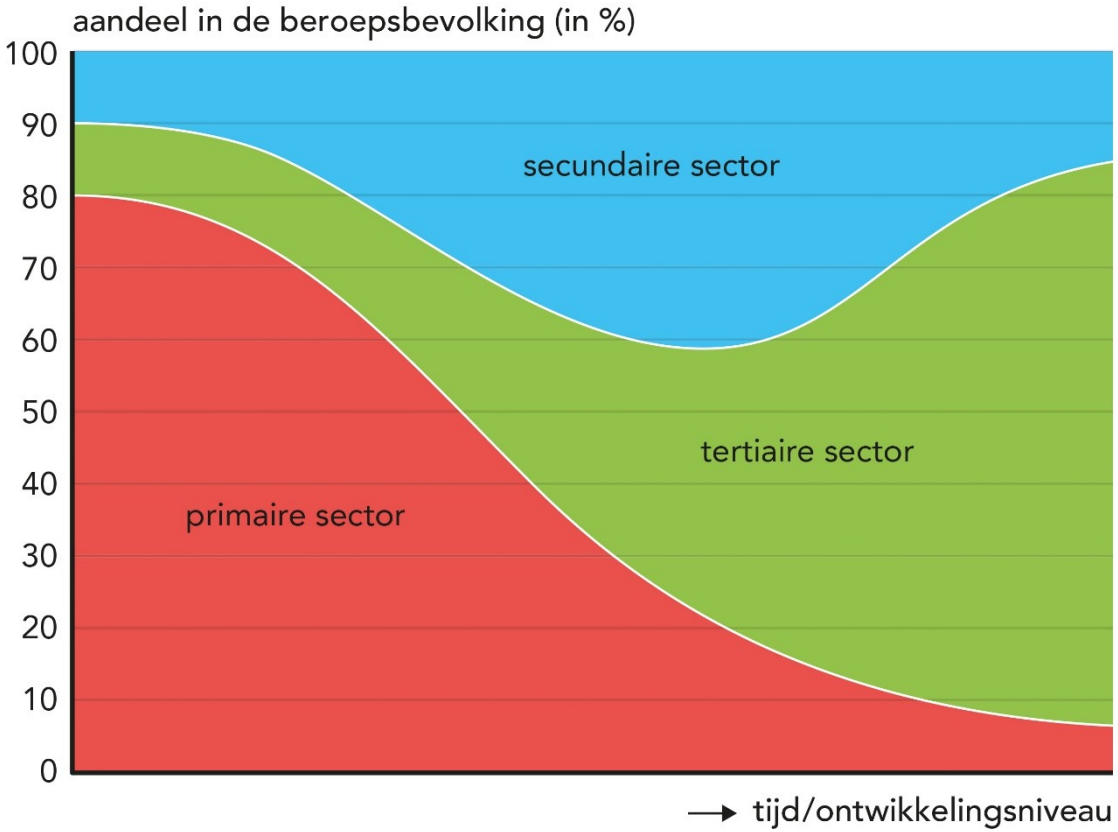

§1.1 De wereld indelen

Dicht- en dunbevolkte regio's

- De bevolkingsspreiding in de wereld is ongelijkmatig. Vergelijk de hoge bevolkingsdichtheid van vruchtbare rivierdalen en delta's met die in extreem koude, droge of hooggelegen regio's.
- De verstedelijkingsgraad (urbanisatiegraad) ligt wereldwijd boven de 50%. Welvarende regio's zijn sterk verstedelijkt.
- De totale stedelijke bevolking is in rijke regio's kleiner dan in arme landen. Verstedelijkingstempo in arme macroregio's is

Regio	1980	2015
wereld	39	52
Afrika	28	42
Azië	26,3	45
Europa	67,3	73
Latijns-Amerika en Caribisch gebied	64,3	81
Noord-Amerika	73,9	82
Oceanië	71,4	71

§1.1 De wereld indelen

Regionaliseren

- Je kunt de wereld aan de hand van een of meerdere kenmerken indelen of regionaliseren. Je krijgt dan een goed beeld van de ruimtelijke politieke-, economische-, culturele en demografische verschillen.